

'בכבוד' כל חסרון הוא בזיון

הגר"י סרנא זצ"ל היה אומר שצריכים והגיע הזמן 'להוציא את מוישלה מהגן', יש דברים שנשארו אצלנו כפי שקיבלנו בזמן שהיינו עדיין בגן, וקשה למחוק את הרושם ולחשוב אחרת, אנחנו בדרך כלל מדברים על היסוד של ר' אייזיק שר, זה יסוד שנוגע לנו לחיים, אנחנו מדמים את עשו לחית פרא - ואכן 'עשו הרשע', ולא מוכנים לשמוע שום מילה טובה עליו. בעולם הישיבות יש בדיחה נפוצה, שמי שמאמין שעשו היה משהו חיובי, אז זכותו תגן עליו... ולמעשה, גדולי עולם הולכים בדעה אחרת. ר' אייזיק, ר' ירוחם, ועוד.

ומכח המחשבה שקבלנו בקטנות כשקוראים את הסיפורים עם עשו נדמה לנו שזה לא נוגע אלינו אבל נראה איך שזה שייך אלינו.

בילקוט (ח"ב רמז תיח) מביא את הפסוק במשלי (כו, כג) "כסף סיגים מצופה על חרש שפתים דולקים ולב רע" - הכתוב מדבר בעשו. למה היה דומה למוליאר שהיה מבחוץ של זהב ומרגליות קבועות בו, אלא שמבפנים היה של חרס. דהיינו עשו יכל להנחיל את המורשה שהוא קיבל מיצחק, הוא ידע ללמוד, והיה גם מדקדק במצוות! (ובהמשך נראה מהו כן החיסרון שלו).

כתוב בתנחומא (אות ח) "כי יחנן קולו אל תאמן בו כי שבע תועבות בלבו". כאשר אתה שומע אותו מחונן יפה בקולו, שיעור כל כך יפה, שיחה כ"כ יפה.. אל תשמע לו! כי שבע תועבות בלבו. מבחוץ לא היית מכיר בזה.. מבחוץ היית רואה אדם נכבד!

בספר 'דרך שיחה' מספר, שמרן שה"ת כותב בטעמא דקרא כמה וכמה ביאורים, מה היתה השאלה של עשו איך מעשרים את המלח. ושאל אותו רבי אליהו מן, הרי על הפסוק ומגדנות נתן לאביה ולאמה - יש ע"ז הסבר של המשך חכמה, והגר"ח"ק אמר שהוא עושה את בתואל ולבן למדניים יותר מידי... אז שאל ר' אליהו וכי עשו כן היה למדן?! אמר לו ר' חיים, מה אתה מדמה בכלל... עשו גדל אצל יצחק. עד גיל שלש עשרה הוא היה בבית מדרש, עשו היה לו ממי לקבל! אבל לבן ובתואל - לא היה להם ממי לקבל.

דבר נוסף, ידוע על המיוחדות של עשו במצות כיבוד אב ואם. כתוב במדרש (סי"ב אות מה) אמר רבן שמעון בן גמליאל הרבה שימשתי את אבא ולא הגעתי לאחד ממאה ששימש עשו את אביו, ולמה? כי עשו כשהיה מגיע לשמש את אביו, היו לו בגדים מיוחדים, בגדי מלכות. הוא הבין שאבא זה מלך! ואומר רשב"ג - לא הגעתי לאחד ממאה (!) ונשאלת השאלה, תלבש גם אתה בגדי מלכות. אבל זה לא פתרון, זה סתם חיקוי, כי אני לא בדרגה הזו שמרגיש שאבא זה מלך, כשאני יהיה בדרגה הזו - אני אלבש.

אבל הפליאה היא, מה הכוונה לא הגעתי לאחד ממאה. אני מבין שעשיו יותר ממני, אבל עד כדי כך, לא הגעתי לאחד ממאה!?

ושמעתי פעם את המשגיח ר' גדליה אייזמן זצ"ל שהסביר בעומק

הדברים: כל המידות והתכונות שיש בעולם, אפשר ללכת בדרגות. מדרגה לדרגה. יש אחד שלומד קצת, ויש אחד שלומד יותר, יש מתמיד, ויש שקוע בלימוד. וכן יש אדם טוב לב, ויש אחד עוד יותר טוב לב, וכן הלאה בכל דבר ודבר, חוץ מדבר אחד, כבוד! כבוד, אם אתה לא מכבד בן אדם כמו שמגיע לו שיקבדו אותו - ביזית אותו. ונצייר לעצמנו דוגמא, שיבואו לפה מרנן גדולי ישראל, ונכבד אותם כמו מגיד שיעור, הלזה יקרא כבוד?! זה בזיון! כבוד זה הדבר היחידי שאם לא נתת כמו שמגיע לו - זה בזיון. אבא, צריך להרגיש שהוא מלך ולבוא בבגדי מלכות! ואם לא מרגישים את זה ולא נותנים לו את זה - זה חיסרון גדול. וממילא לא הגעתי לאחד ממאה. (ולכן גם לגבי תורה כתוב בגמ' (סנהדרין צט, א) כי דבר ה' בזה, זה שאפשר לו לעסוק בתורה ואינו עוסק, אפילו שלומד הרבה, אבל כנגד כבודה של תורה שהוא 'והגית בו יומם ולילה' ברגע שאינו לומד כפי שיכול-אפשר לו ואינו עוסק - נחשב לו לבזיון).

הבגדים - משפיעים ושומרים על מהות האדם

וכן שאנו עוסקים 'בבגדי מלכות' ומאן מלכי רבנן, גם ה'בן תורה' צריך לכבד את המלכות של ה'בן תורה' בבגדים ראויים ובכל מקום.

ישנה שאלה ידועה: כאשר יעקב אבינו הגיע ליצחק עם המטעמים שהכינה רבקה, אמר לו אנוכי, - עשו בכורך. ולא התכוון לכך שהוא בעצמו עשו. אלא אנוכי יעקב, ועשו בכורך. ויש כאלו שחושבים שאם אומרים דבר ומתכוונים בלב למשהו אחר - זה לא שקר, והראיה מפה. אבל זו רמאות לכל דבריה! ומה ההסבר בזה?

וידוע, הפשט המפורסם של ר' אייזיק, דרך משל: אם יבא אדם וישאל אותי אולי אתה יכול להסביר לי איך מגיעים לקרית הרצוג? אני שואל אותו, מה אתה מחפש בקרית הרצוג? והוא אומר לי את ישיבה פלונית. ואני יודע שיש ישיבה פלונית היא קרוב מאוד לפה, במרחק שני רחובות, ולא מתקרבת בכלל לקרית הרצוג. וכשאני מסביר לו את זה, הוא אומר אתה לא יודע אני שמעתי שזה שם, ותגיד לי איך מגיעים לשם מה מידת האמת אומרת להגיד לו, האם לומר לו איפה זה קרית הרצוג, וכשיגיע לשם הוא יווכח לראות שהוא טעה, ויצטרך לחזור את כל הדרך בחזרה, או שמידת האמת אומרת להגיד לו - פה זה קרית הרצוג, וכך הוא ימצא את הישיבה. פשוט שמידת האמת לומר לו פה זה קרית הרצוג! כי הוא לא מחפש את המקום הזה, רק את הישיבה, ועלי לומר איפה באמת הישיבה.

יצחק רצה לברך את מי שראוי לברכות רק היה נראה לו שזה עשו, אבל רבקה אומרת ליעקב, שנאמר לה בנבואה שהוא צריך לקבל את הברכות. אז יצחק באמת מתכוון ליעקב, ורק נדמה לו שעשו זה היעקב. וא"כ, מידת האמת אומרת להגיד לו "אנוכי עשו בכורך"! אבל יעקב, שמידת האמת כ"כ טבועה בו כמשי"כ תתן אמת ליעקב, הוא לא מסוגל להוציא את זה מהפה... אז הוא מצא עצה לומר 'אנוכי, עשו בכורך', כך מפורסם בשם ר' אייזיק שר.

אדם (אפי' אדם מכובד) הולך בבית שלו בלי כובע וחליפה - אין עלי טענות. בבית אפשר ללכת בלי כו"ח, וכן ליד הבית - זה לא נורא. אבל כאשר אתה הולך בלי כובע וחליפה ברחוב - זה סימן שאתה אוזח שזה הבית שלך... וזו סכנה.

אסור ליהודי לחיות עם סתירות פנימיות

ונחזור לעשו, ולשורש הרע שבו אומרים ר' ירוחם ור' אייזיק, שהוא חי עם סתירות פנימיות שהוא לא הרגיש בזה. רש"י אומר עשו מלשון עשוי. הוא גמור. הוא מושלם.

וניתן דוגמא מהחיים לפעמים יש תופעה, שיש בחור שבזמן הוא בחור מצויין. ומקפיד על זמן ק"ש, ועל ביטול תורה. וכשמגיע בין הזמנים הוא לא כ"כ מקפיד על זמן ק"ש, וכשמדברים איתו על כך, הוא לא מבין, הרי בין הזמנים! הוא לא כ"כ מקפיד על ביטול תורה, והוא הולך למקומות שלא מתאימים לבן תורה, מה, בין הזמנים!

ואמר על זה הגי"ר אליה לאפיאן, כתוב במשנה בטהרות כל שבים טהור חוץ מכלב הים, ולמה, כי כשבאים לצוד אותו הוא בורח ליבשה, סימן שזה הבית שלו. אמר ר' אליה, אם בבין הזמנים אתה בורח, זה סימן שאתה לא מחובר! הרי מה ההבדל? וכי השו"ע משתנה בין הזמן לבין 'בין הזמנים'! וכי כתוב במשנה ברורה שבזמן של ביה"ז יש להקל! מה שצריך לנוח - צריך, ומה שלא צריך לנוח - אז צריך ללמוד! וכן בכיבוד אב ואם, ובמידות טובות, ולא ללכת למקומות שכן תורה לא צריך ללכת.

עשו לא הבין את הסתירה הזו. הוא למד, ודקדק במצוות. אבל מידי פעם הוא חש צורך להתפרק, אז באותו היום הכל שרויים לך, הכל מותרים לך, הוא רצח, ונאף, ועבד ע"ז, הכל! ולמחרת הוא כבר היה בבית מדרש! הוא לא הרגיש בעיה עם זה. הוא הרגיש טוב עם עצמו. רש"י אומר על אלופי עשו שהם כמו חזיר, שפושט טלפיו להראות שהוא טהור, אבל הוא טמא.

לפעמים יש מחשבה, תבוא מחר תראה אותי סדר א' בזמן! סדר מוסר בזמן! רק תן לי יום אחד בשביל להתפרק. אבל זו הדרך של עשו. הגמרא אומרת שאצל הקב"ה מצוה לא מכבה עבירה, ועבירה לא מכבה מצוה, ובתומר דבורה מאריך בזה, אל 'תקנה' כביכול את הקב"ה עם מצוות! אשר לא יקח שוחד - זה שוחד מצוה. שאומרים לקב"ה נכון, יש לי בעיה פה ובעיה שם, בברכות אני ממהר, וברכת המזון אני מברך בחיפזון ולא שומע מה שאני מדבר, נכון. אבל אני עושה את זה כי אני רץ ללמוד! ... אלא שזה טענת טעות, בגלל שאתה אח"כ רץ ללמוד נו, ואז מה? לכן לא צריך להתפלל כמו בן אדם! הרי אתה מדבר עם הקב"ה! וזה מה שאומר ר' אייזיק שר, אי אפשר לחיות עם סתירות פנימיות! אם ה' הוא האלוקים לכו אחריו, ואם הבעל - לכו אחריו. עשו הוא רוצה לחיות חיים קלים, כשהוא רוצה - הוא מתפרק, וכשהוא רוצה הוא לומד, מה ש'בא לוי'. זה לא כזה גרוע ללמוד, הוא אמר חידושים, ודיבר יפה, למה לא, ואם אח"כ הוא רוצה להתפרק, למה לא! ...

"ויעקב איש תם ישב אהלים", יעקב זה איש של עבודה. הרב מפוניבז' היה אומר (מובא בכמה ספרים) עשו זה איש שדה, איש שדה לא הכוונה שהוא הלך בשדה באופן חד פעמי, אלא **איש שדה**. עשו גם כשהוא היה בבית מדרש זה היה איש שדה, הוא חיפש חיים קלים, עולם הזה, אמנם צריך גם ללמוד, אבל בסך הכל הוא לקח את החיים

אבל יש הסבר מבהיל של החתם סופר איך הוא היה מסוגל שהרי סוכ"ס 'אמת ליעקב', ומסביר כתוב בספרים הקדושים שמלבש שלבש אדם גדול - משפיע קדושה על הבגד. ומי שילבש אותו אח"כ הוא יושפע מהקדושה. וכן להיפך. מלבש שלבש אדם טמא, משפיע טומאה על הבגד, ומי שילבש אותו אח"כ הוא יושפע מזה.

אומר החת"ס בתורת משה השלם, יעקב לבש את בגדי עשו החמודות - וזה השפיע עליו! הוא כבר יכל להוציא שקר מהפה. בצורה חכמה ואמנם לצורך, ולתועלת, אבל הוא כבר מסוגל. נורא!

הגאון ר' אברהם גניחובסקי זצ"ל כאשר היו באים אליו עם בחור שסטה מהדרך, הוא היה אומר, תשתדלו להשיג מלבש שלבש אדם גדול ולתת לו ללבוש. זה יכול להשפיע עליו! וידוע שמרן הרב אלישיב זצ"ל (שהוא לא אהב משחקים ו'עניינים') היה מסכים שיחליפו את הכיפה שלו כדי שאחרים יזכו ללבוש אותה. וגם אצל מרן שה"ת הגרמ"ק שליט"א הוא היה מסכים. זה דבר שמשפיע! והגר"א גניחובסקי הביא שכי"כ הר"ן (בדרוש ח), ומרן שה"ת הביא ירושלמי בנדרים (ט הלכה ג') שמלבש זה דבר שמשפיע.

סיפר לי הרב ר' יוסף בוקסבוים (ממכון ירושלים) שאבא שלו היה בעה"ב על הבנין שבו גר הרב מטשעבין זצ"ל. וכשהרב מטשעבין נפטר, באו שני אנשים שרצו לשכור את הדירה. אחד בא לשכור ורצה לשלם טוב. והשני היה יהודי חולה שסבל, ואמר לרב בוקסבוים, יש לי הרגשה שבבית של הרב מטשעבין ספוג כ"כ הרבה תורה, וזה ישפיע עלי, והוא בא לשאול את הגרש"ז אויערבאך אם יש בזה ממש. ואמר לו ר' שלמה זלמן, תשכיר לו את הדירה, זה נכון.

וסיפור נוסף שראיתי כתוב בשמו, שפעם הוא ראה את הגאון ר' אריה לוי מתפלל ליד הבית של הרב מטשעבין. ושאל אותו, למה הרב מתפלל פה? ואמר לו ר' אריה, תראה, כיום אין לנו את הכותל המערבי, אז הקירות הללו שספגו כ"כ הרבה מהרב מטשעבין, גם בהתמדה, וגם במידות טובות, זה קצת תחליף. לכן אני בא להתפלל פה.

וצריך לדעת. בשיבות מקפידים כ"כ הרבה על כובע וחליפה, ועל בגדים מכובדים. ויש בחורים שלא מבינים, מה אתה נתפס לקטנות? וידוע הסיפור, שפעם אבא אחד בא למרן הרה"י והציג לפניו שתי כיפות, כיפה עם סרט וכיפה בלי סרט ושאל אותו, הרה"י רואה הבדל!... אמר לו הרה"י - לא. אז שאל, בשביל זה כ"כ הרבה מדברים נגד זה, הרי הרה"י בעצמו אמר שאין הבדל!... אז הרה"י אמר לו, נכון, אבל אם אין הבדל מה איכפת לבן שלך ללבוש את הכיפה השנייה?... המשגיח ר' מאיר חדש היה אומר, יש שתי הבנות למלבוש. מלבש מלשון לא בוש. וכמשי"כ בפסוק לכסות בשר ערוה. ויש הבנה נוספת, הגמי' בשבת (ק"ג, ב) אומרת שר' יחנן קרי למנא - מכבדותא. בגדים - זה מכבד את האדם, וממילא זה גם מגביל אותו ושומר עליו. בן אדם מכובד לא יכול לעשות שטויות, וגם אם הוא לא בן תורה, אדם מכובד שמגיע לפגישה חשובה, לא ילך במלבוש לא מכובד, שלא יכבד אותו. ויש שמסבירים, שזה גם היתה העבודה זרה של בעל פעור שנראה כדבר מאד משונה, פריקת עול! 'מה שבא לי אני עושה'. אני לא מרגיש מחוייב לאף אחד, זה רצון ששום דבר לא יחייב אותי, ולכן אני מתלבש איך שאני רוצה בלי מגבלות.

פעם אמר הגאון ר' יצחק לנדא זצ"ל (שהיה מגיד שיעור בחברון), אם

בהנאה, כשזוהה הסתדר לו בקל ונהנה אז למה לא - גם בלימוד הוא חיפש את העולם הזה.

ויעקב, גם כשהוא עשה את העולם הזה זה היה איש תם יושב אהלים. הוא אכל - כדי שהוא יוכל ללמוד, וישן בשביל שיהי לו כח ללמוד. מהות של שני בני אדם, אצל יעקב תמיד היתה מטרה אחת קדושה להיות יושב אהלים, ומשא"כ עשו שינה את דעתו כל פעם לפי מה שהיה נח לו באותו רגע...

לא בחיים קלים התורה נקנית, רק בעמל

וכאשר נתבונן נראה שיעקב לאורך כל הדרך היה במאבקים ומלחמות. רגע - אין לו מנוחה. רוב הפרשיות של האבות מדברים על יעקב, מתולדות ועד ויחי. עשו רב איתו כבר בבטן. ולאחמ"כ עם השר של עשו שיעקב נאבק אתו עד עלות השחר. [והרב גשטטנר זצ"ל הביא בדרשה, שכתוב במדרש שהשר של עשו נאבק עם יעקב, ויש מחלוקת אחד אומר שהוא נדמה לו כתלמיד חכם, ואחד אומר שהוא נדמה לו כמו ליסטים מזויין. ותמה הרב גשטטנר כזה פער גדול! ואומר, זה מה שהיה עשו! פעם תלמיד חכם ופעם ליסטים מזויין, ונחלקו באיזה מצב הוא היה כשהמלאך שלו נגלה אליו, האם זה בתקופה שהוא למד או בתקופה שהוא היה ליסטים מזויין.] ואח"כ היתה לו מריבה עם לבן, כל הזמן הוא חי במאבקים וקשיים, אח"כ את מכירת יוסף. ואומר הגה"צ ר' ראובן מלמד זצ"ל, שהמעניין הוא, שהיו לו אח"כ שבע עשרה שנים יפות ביותר! הם חיו בארץ גושן עם כל הילדים, כולם חזרו לעצמם, היתה ישיבה, יעקב מסר שיעורים ויוסף עומד בצדקתו, נפלא! אבל בתורה - כמעט וזה לא מוזכר. רק ע"י רמזים בחישוב השנים. ולמה? כי הנצח - הוא מהשנים הקשות. התורה שהיא נצח-הגיעה לו מהמאבקים. זה דבר פשוט.

החזון איש (ח"א אות יג) כותב לא בחיים קלים התורה נקנית.

ר' חיים קמיל זצ"ל, היה איש של עמל, והוא מביא בשיחות שכתוב בתרגום יונתן "איש תם יושב אהלים - תבע אולפנא מן קדם ה"י תבע! צריך שתהיה תביעה! הרחב פיך - ואמלאהו, לבקש מהי יתברך, לזעוק - אני לא יכול בלי זה! וכמש"כ בתמורה (טז, א) שעתניאל בן קנז ביקש מהקב"ה בקשות ונענה, מפני שאמר ואם לאו - הריני הולך בנסיסי שאול! אם אני לא משיב את ההשגות הרוחניות האלו חיי אינם חיים!

יעקב, מהרגע הראשון - וידו אוחזת בעקב עשו, לא היו לו הרבה סיכויים, אבל מאבקים! לא מגיע לו שהוא ייצא ראשון ויקבל את הבכורה!

הזכרנו פעם את הגמרא בסנהדרין (דף צט, ב) נפש עמל עמלה לו. הוא עומל במקום זה והתורה עומלת לו במקום אחר. ורש"י אומר, "עומלת לו - שמחזרת עליו ומבקשת מאת קונה למסור לו טעמי תורה וסדריה". (וכ"כ למה מפני שאכף, שכפף פיהו על דברי תורה).

והנה יש לנו פה שתי תמיהות. עשו עבר חמש עבירות וביניהם העבירות הכי חמורות שיש, עבד ע"ז, גילוי עריות, שפיכות דמים, הכל. ומה מדברים עליו "מן האדום האדום הזה, על כן קרא שמו אדום". שיש לו תאוה לאכול. והתמיהה מתבקשת, וכי רק זה הבעיה שלו שיש לו תאוה האכילה!?

ראיתי שהג"ר אליהו דיסקין כותב, שלכאוי יש סיבה טובה לקרא

לעשו אדום כי הוא יצא אדמוני, ולמה אומרים את זה רק בגלל שפעם אחת הוא אמר האדום האדום הזה? והביאור - פשוט, זה שהוא יצא בצבע אדום - זה נכון, אבל זה לא מהות. כשהוא אמר הלעיטני מן האדום האדום - זה מהות! הוא בעל תאוה! זה דבר מכווער. המשגיח ר' דב יפה היה אומר תזהרו שלא לאכול גם את הצלחת...

"איש ציד איש שדה" שואל מרן הרה"י וכי זו הבעיה, הרי הוא היה פושע! כתוב שהיה צד נשים ומיד בא עליהן! אלא אומר הרה"י, הכל התחיל מפה, איש ציד איש שדה. מי שמוכן להפקיר את הרוחניות שלו בשביל עולם הזה - הוא במדרון, אין גבול היכן הוא יכול להיעצר. ובשביל להשיג רוחניות חייבים לעמול כל הזמן ללא הפסק וכמו שרואים אצל יעקב, ויעקב איש תם יושב אהלים - מביא הרה"י את המהרש"א בסנהדרין (דף קה, ב) דמלת 'אהל' נאמר במי שמרחיק עצמו מן עסקי העולם ועוסק בצרכי שמים כמו ויעקב איש תם יושב אהלים.

עמל - להשקיע בכל מחיר

ובא נראה קצת יותר עמוק: המצוה הגדולה שעשו הקפיד לקיים זה היה כיבוד אב. והנה ביונתן בן עוזיאל כתוב שהוא הביא לאביו בשר כלב (רח"ל) (וכן הביא מרה"י, ודן בזה שהרי הקב"ה לא מביא תקלה לצדיקים) ומה הפשט בזה, וכי זה כיבוד אב להביא כלב!?

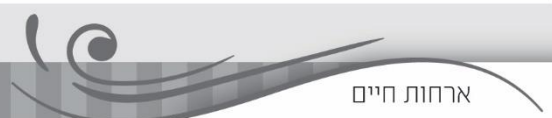
והנה, יש וארט מפורסם של הג"ר לייב חסמן. כתוב במדרש (ב"ר פה, ב) למה נסמכה אשת פוטיפר לתמר, מה זו נתכוונה לשם שמים, אף זו נתכוונה לש"ש. וקשה, אי"כ למה לאשת פוטיפר קוראים רשעית וארורה, ולתמר קוראים צדקת? ומסביר ר' לייב חסמן, המודד הוא - איך אתה מתנהג כשלא הולך לך לפי התכניות. אשת פוטיפר - כשלא הלך לה הכוונות שלה לשם שמים - היא מיד הכניסה את יוסף לבית סוהר. זו מרשעת. אבל תמר שנתכוונה לשם שמים ולא הסתדר לה לפי התכניות שלה - היא העדיפה ליפול לתוך כבשן האש, ובלבד שלא להלבין פני חבריו ברבים! זו צדקת.

עשו רצה לקיים כיבוד אב, אבל לא הצליח לו, כל מה שהוא צד - פרח לו מהידיים... אז הוא הביא כלב. זה מהות של זיוף! ואפי' שהמטרה היתה כיבוד אב, סו"ס זה זיוף, (וגם היו לו נגיעות שהוא רצה את הברכות). כאשר האדם עמל ומקריב משלו עבור רצון הקב"ה, אפילו שהוא לא רואה תוצאות ואפילו שלא הכל התנהל כפי רצונו, זה מראה על גדלותו ועל ידי זה הוא זוכה.

וכך רואים עוד, ויבו עשו את הבכורה ומביא רש"י, "אני הולך למות על ידה, אם כן מה חפץ לי בה". הוא רוצה חיים קלים, הוא לא רוצה להסתבך. וע"פ שזה הפסד - אתה מקבל דרגות נשגבות, של כהן ולוי! נכון. אבל צריך להשקיע, והוא לא מוכן להשקיע זה עשו.

יש שאלה מפורסמת. איוב אמר מי יתנני ירחי קדם - אלו הם תשעת ירחי לידה, שהתינוק צופה ומביט עד סוף העולם, מלמדים אותו את כל התורה כולה. אי"כ למה יעקב רצה לצאת מבטן אמו? בשלמא עשו הוא לא רצה ללמוד והוא חיפש לברוח... אבל יעקב, מה לא טוב? ומקובל לתרץ, שכדאי לוותר על הכל, העיקר לא להיות עם עשו.

ומתלמידי סלבדקא יש שדייקו, שכתוב שכשהיא עברה על פתחי בית המדרש - הוא רצה לצאת. יעקב לומד את כל התורה כולה, וזה טוב לו ומצויין, אבל זה לא ישיבה! כשהוא בא לישיבה - הוא לא יכול להישאר בחוץ... הוא מוותר על כל התענוגות בשביל ליכנס לישיבה.

יעקב מוותר על הכל בשביל לזכות בזכות העצומה להיות 'עמל בתורה'.
(ראיתי שמשוהו כתב, שלכאורה בדור שלנו אפשר להסתדר בלי הישיבה, והראיה, כשהיה את הסגר בקורונה אז היו שיעורים בטלפון, מראשי הישיבות ומגדולי ישראל, וכן היו שיחות. אז למה בעצם צריך את הישיבה? אפשר להמשיך בטלפונים... ועצם השאלה - מקוממת. אבל זה היה לצורך התשובה. ראיתי שכתבו לו תשובה, שבישיבה אתה יותר בונה את עצמך. אבל אני לא חושב שרק זו התשובה האמיתית... זה נשמע כאילו שמבחינת הלימוד - אין הכי נמי, אפשר להמשיך בטלפון, אבל בישיבה אתה בונה את עצמך. אבל זה לא רק זה.

מספרים שהיה פעם אחד שדיבר עם הגאון ר' ברוך בער בלימוד, והיתה שאלה על הרמב"ם, ואותו אחד אמר תירוץ ורבי"ב דחה, וניסה תירוץ אחר - ושוב דחה אותו ר' ברוך בער. ומשניסה לומר תירוץ נוסף תמה ר' ברוך בער וכי אתה משחק עם הרמב"ם?!... מתרץ ככה, וכשלא הולך אז אומר תירוץ אחר, **על רמב"ם צריך לעבוד ולהשקיע. לא זורקים ככה תירוצים!** עוד מספרים שהוא ראה שאחד (חשוב) בא לחלוק על הגר"ש שקוף, ותמה, איך הוא בר פלוגתא של ר' שמעון, הוא כמה לילות לא ישן על רשב"א קשה?! איך הוא חולק עליו. וידוע שפעם שאלו את ר' ברוך בער, הרי יש לך רעק"א, למה אתה צריך לקבל מהגר"ח מבריסק? ושאל את ר' חיים בעצמו, ואמר לו, רעק"א מלמד אותך מה להגיד. אני מלמד אותך גם מה לא להגיד.

וזה הסוד של ישיבה, בישיבה מלמדים אותך איך ללמוד. כשאחד אוכל מאכל משובח שהכינה אשתו או אמא שלו, הוא לא יודע איך להכין אותו. כאן בישיבה אנחנו לומדים איך מכינים את האוכל, איך אני לבד יכול להיות גברא רבה. רואים אצל ראשי הישיבה על פניהם איך מתיחסים לכל סברא - מה לקרב מה לרחק, וכיצד בונים).

ובעצם השאלה אפשר לבאר פשוט נוסף למה יעקב רצה לצאת. מרן הרה"י מביא את הכלי יקר שכתוב "יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי", למה הוא מזכיר את ימי אבל אביו ולא תלה הדבר במיתתו? ואומר הכלי יקר, בגלל שאבל אסור בתלמוד תורה, ויצחק אמר והיה כאשר תריד - ופרקת עולו. ושואל הרה"י הרי גם לאבל מותר ללמוד, יש דברים הרעים, והלכות אבילות, ומציין לדברי האו"ח, אבל שמעתי מא' מבני הישיבה, שהרי הטעם שאסור לאבל ללמוד, כי פיקודי ה' ישירים משמחי לב. אז הוא צריך ללמוד בלי שמחה וא"כ זה כבר חסר בעצם הלימוד, ועשו כבר יכול להתגבר עליו אע"פ שהוא לומד. וא"כ, לכן יעקב רצה לצאת אפי' שבטן אמו הוא לומד, כי לימוד עם עשו זה בלי שמחה והוא מוציא את כל הטעם.

והיה ראשיתך מצער אחריך ישגא מאוד - סוף השכר לבוא

לאורך ההיסטוריה היהודית אנו מוצאים אנשים שצעדו יחד, זה מצליח והשני לא, ובאמצע החיים נהפך הגלגל, יש עשו ויעקב, בחצי הראשון, עשו 'כיכב'. הוא המצליח הגדול, גם עולם הזה, גם אבא שלו גדול הדור - איתו ביחד, הכל אצלו. ויעקב, היה בצד, ורבקה אוהבת את יעקב - כמו הילד שאומרים לו 'לך לאמא'... ועשו מצליח בחיים, הכל הולך לו. אחרי

זה יש את רחל ולא, כולם אמרו הגדולה לגדול והקטנה לקטן. רחל - היתה שמחה, יש לה את יעקב, היא הולכת עם חיוך על הפנים. ולא - היתה דמעותי לחם יומם ולילה. עד כדי שמשנתנים הפנים שלה, ועיני לא רכות, אחו"ל שהיתה בוכה שלא תפול בגורלו של עשו.

יוסף והאחים, יוסף מתגלגל במצרים מיד ליד, מגיל שבע עשרה עד גיל שלשים, 13 שנה! והאחים - חזרו לסדר היום בשלוה. וכן ערפה ורות, ערפה חזרה למלוכה לכל מה שהיה לה, ורות - הולכת עם אשה מרת נפש. ופתאום - הכל התהפך! ובעיקר אצל עשו' אך יצא יצא, הקב"ה רצה להראות לו את האמת. פתאום כל מה שהוא צד - פרח לו מהידיים, והוא לא הבין מה קורה לו, סוף כל סוף הוא הצליח, ומביא לאבא שלו, ובמסדרון הם נפגשים... הוא מתחיל לחשוד, מה קורה פה, נכנס פנימה, בא אחיך במרמה ולקח ברכתך, איחרת בחמש דקות... הברכות כבר אצלו, גם ברוך יהיה. עבדת כ"כ הרבה וברגע קטן - הכל התהפך! אתה יכול לעבוד על כל העולם, חוץ מאחד - יושב בשמים ישחק למו, הוא יודע למי מגיע, וזה מה שמראים לאבלים, נותנים להם לאכול עדשים, דברים עגולים. יש כדור, אותו מקום שהיית מקודם הוא מתגלגל וברגע קטן הוא למטה, וברגע הבא הוא שוב למעלה וחוזר חלילה, כמו קרוסלה. זה החיים, עליונים למטה ותחתונים למעלה. וגם בעולם הזה זה ככה. אדם שלא מוכן להשקיע - מהר מאוד מתהפך לו החיים.

וגם בישיבה זה כך, כמו שהיה אומר הרב וולבה צו לצו קב לקב זעיר שם זעיר שם. יש בחורים שהם חיים על זכות הרבים, אין להם הרבה חשק ללמוד, אבל הוא מסתובב וזורק פה קושיא, ושומע שם קושיא, ואומר תירוץ, ומדבר בלימוד, אבל לשבת ליד הדף גמרא קשה לו. והשני - הוא לא כ"כ בעל כשרון, אבל הוא עובד, ועמל, ויגע. ואת ההבדלים רואים בשידוכים, ולאחמ"כ, כשהוא מגיע לכולל - הראשון, רואים שהוא כלי ריק, רואים שהוא נבוב, והשני - פורח ועולה ומתעלה! וזה מה שמראה לנו המוות, וכ"ש אחרי המוות, מי שמשקיע, בסוף זוכה ואפילו אם בתחילה לא רואים את התוצאות.

(למורינו הרה"י הגאון ר' ברוך דב שליט"א היו שני סבים, גבירים גדולים, ר' ברוך טברדוביץ' ור' דב פינס. ויש עליהם הרבה סיפורים, הם נתנו ותרמו בצורה נפלאה ומיוחדת. ואח"כ הרוסים העלימו את רכושם והם עלו לארץ ישראל.

וכשנפטר טברדוביץ', בא הג"ר איסר זלמן להספיד, ואמר, תראו, כל העולם רצה בקרבתו של טברדוביץ', כולם רעשו מפניו, והיום - הוא צריך כל אחד, שנשלח לו גם פרוטות. כל גרוש שאתה נותן לעילוי נשמתו - כל זכות מגביה את קומתו, היום הוא לא יכול כלום, והוא צריך את כולם, בחייו כולם התרגשו והתפעלו ממנו, ופתאום הכל מתהפך, וככה זה כל החיים).

מי שמשקיע לאט לאט - זוכה! וגם אם לא רואים מיד את הפירות. זה היה יעקב. וזו היתה לאה, עם הדמעות, וזו היתה רות, וזה היה יוסף, ועוד ועוד. כללו של דבר: יגיעת ומצאת - תאמין. לא יגיעת ומצאת - אל תאמין.

לזכות ולהצלחת החתן המופלג הבה"ח **עומר כהן** שיחי
לרגל נישואיו בשעטו"מ
יה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל
על אדני התורה והיראה

לזכות ולהצלחת החתן המופלג הבה"ח **משה דנגור** שיחי
תלמיד מורינו המשגיח שליט"א
לרגל נישואיו בשעטו"מ
יה"ר שיזכה לבנות בית נאמן בישראל
על אדני התורה והיראה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליון במייל: 4166058@gmail.com